

Bölüm 6

“BİZİM YAZARLIĞIMIZ” (ჩვენი მწერლობა) ADLI DERGİDE ÇAĞDAŞ GÜRCÜ NESRİ

Gül Mükerrerem ÖZTÜRK¹

GİRİŞ

Bu çalışmanın amacı, “ჩვენი მწერლობა/Çveni Mtserloba” (Bizim Yazarlığımız) adlı dergi özelinde çağdaş Gürcü nesrinde öne çıkan temaları incelemektir. İncelemeye geçmeden önce ilk olarak Gürcü edebiyatı hakkında dergide bahsedilen yazarlar nezdinde kısaca bir bilgi verilecek, sonrasında “ჩვენი მწერლობა/Çveni Mtserloba” (Bizim Yazarlığımız) dergisi tanıtılacak ve akabinde dergide yer alan nesirlerde tematik analiz yapılacaktır.

“Gürcü alfabesine ait ilk eserler 5. yüzyıla aittir. Eski Gürcücenin en eski yazılı anıtı 5. yüzyıldandır” (Türk Ansiklopedisi, 1970: 206). Giorgi Merçulia tarafından kaleme alınan “Grigol Khandzeli’nin Yaşamı” adlı eserinde ve Güney Gürcistan’da X. yüzyılda kültürel ve eğitimsel faaliyetlerini kapsayan muhteşem Hagiografik eserinde VIII. ve IX yüzyıllarda ünlü Gürcü devlet ve din adamı Grigol Handzeli’nin şahsı ve dönemin Gürcistan eğitim sistemi açıkça yansıtılmıştır. Tarihi olayların ele alındığı bu eserde, ulusal bilincin yerleşmesi ve ahlakın yaygın hâle getirilmesi için verilen mücadele, devlet ve din adamları arasındaki ilişkiler vb. konulara da dikkat çekilmiştir. Güney Gürcistan’ın durumu konusunda aynı zamanda “Serapion Zarzmeli’nin Yaşamı” isimli eserde bilgi vermektedir. Değişik dönemlerde ön plâna çıkan olaylar, tarihi üne sahip kişilerin başlarından geçen olayların incelendiği bu eserler sayesinde ülkelerin ideolojisi ve edebiyatı hakkında bilgi sahibi olmamızda bir köprü rolü üstlenmektedir. X. ve XII. yüzyılın dikkat çeken hagiografik eserleri olarak: “Asurlu Babanın Yaşamı”, “Gürcü İlarion’un Yaşamı”, “Giorgi Mtatsmindeli’nin ve Ekvtime Mtatsmindeli’nin Yaşamı”, “Giorgi Mtsiri’nin Yaşamı”, “Giorgi Mtatsmindeli’nin Yaşamı” gibi yaşam öykülerinden bahsedebiliriz. Ulusal Gürcü edebiyatın doğması, XI-XII. yüzyıllarda Gürcü devletinin güçlenmesi, merkezi Gürcistan devletinde kilisenin devlet bünyesine geçmesi, feodal toplulukların gelişmesi, ülkenin ekonomik refahının artırılması, sosyal ve politik alanlarda yaşanan gelişimi, ulusal kültürde ilerleme yönünde bü-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Gürcü Dili ve Edebiyatı Bölümü, gul.ozturk@erdogan.edu.tr

Son olarak, Gürcü filolog, yazar Tsira Kurařvili'nin "Bana Nasıl Yazar Olabileceğimi Öğret" adlı bir başka kısa öyküsü ele alınacaktır. Romanın ana kahramanı gelecekteki profesyonel bir yazar olmayı hayal eden biridir. Bu amacını gerçekleştirmek için önüne çıkan engeli aşması ve öğretmenin kendisine öğrettiği şeyleri yapması gerekmektedir. Daha sonra öğretmen öğrencisini bir mağaraya götürür ve yol boyunca ne yapması gerektiği her şeyi öğretir. Mağaraya girerken öncelikle oradaki düğmelerden kurtulur ve düğmeler altına dönüşür ve öğretmeni için orada karşısına çıkan çiçeği alır" (Kurařvili, 2006: 9). Açıkçası yazar buradan zorlukla beraber kolaylığında gelebileceğini, yeter ki yapılacak işe inanılıp yola devam edilmesi gerektiği vurgusunu yapmıştır. Bir nevi psikolojik yönden çocuğun rahatlamasını görmekteyiz.

SONUÇ

İnsan varlığı, yaşamı, çevresi ve Tanrı ile olan ilişkisi genel bir sorundur. Dergide sunulan bir çok eserde, kişilik değişimlerinin bu zorlu yolu nasıl geçtiği, etrafındaki mevcut siyasi, sosyal, psikolojik veya tarihsel süreçlere nasıl tepki verdiği, diğer insanlarla nasıl etkileşimde bulunduğu veya bunun sonsuz değerlere karşı tutumunu değiştirip değiştirmediği gösterilmektedir. Dergide nadiren gördüğümüz, söyleneni açıkça veren edebi masala da yer verilmesinin dikkat çekici olduğunu söyleyebiliriz. Her zaman Gürcü edebiyatını karakterize eden modernite düzlemine tarihi bir tema getirmek de ilginçtir. Yazarlarımız, bu bütünlüğü onu daha iyiye doğru değiştirmek için çağrıda bulunmuşlardır. Genel olarak, hem dünyada hem de yüzyıllar süren Gürcü edebi örneklerde, yazarın zamana karşı tutumu, sürekliliği ile karakterize edilir, bu da her zaman bugüne dâhil ederek şeklini belirler ve geleceğin görünümünü bize sunar. Bir dergide nispeten nadir görülen bir diğer konu da yazarın üstlendiği rolü ve amacıdır.

KAYNAKLAR

- Avaliřvili, M. (2008). Tamar Mepis Tvalebi. (Kral Tamar'ın Gözleri). Çveni Mtserloba Dergisi, No 23, s. 7-8.
- Çilođlu, F. (1993). *Dilden Dine, Edebiyattan Sanata – Gürcülerin Tarihi*. İstanbul: Ant Yayınları.
- Çkhikvadze, V. (2009). Ormo. (Çukur) Çveni Mtserloba Dergisi, No 8, s. 8-16.
- Golubiani, D. (2008). Tvalebi (Gözler). Çveni Mtserloba Dergisi, No 23, s. 13.
- Kurařvili, Ts. (2006). Mastsavle, Rogor Gavkhde Mtserali. (Bana Nasıl Yazar Olabileceğimi Öğret) Çveni Mtserloba Dergisi, No 21, s. 9-15.
- Lavrelařvili, Z. (2007). Verdzi Zvarakad (Koyun Kurban Etmek İçin). Çveni Mtserloba Dergisi, No 13, s. 8-17.
- Lomidze, G. (2009). Akhali Babiloni. (Yeni Babilonlar). Çveni Mtserloba Dergisi, No 19, 8-18.
- Türk Ansiklopedisi (1970). Gürcistan-Gürcüler. Cilt: XVIII, Ankara: M.E.B., s.206.
- Zakařvili, U. (2009). Abianuri. Çveni Mtserloba Dergisi, No 6, s. 8.